

sygn. akt VII U 812/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

25 sierpnia 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Kosicka

po rozpoznaniu 25 sierpnia 2021 r. na posiedzeniu niejawnym

odwołania M. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W.

z 5 maja 2021 r., znak (...)

o wypłatę emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję, w ten sposób, że ustala, że wypłata emerytury M. C. nie podlega zawieszeniu.

UZASADNIENIE

M. C. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z 12 kwietnia 2021 r. znak: (...), wnosząc o jej zmianę i przyznaniem mu prawa do pobierania emerytury z systemu powszechnego pomimo pobierania emerytury wojskowej oraz zasadzenie obowiązku wypłaty zaległej emerytury. Odwołujący wskazał, że przedmiotem sporu jest ocena zbiegu prawa do świadczeń z systemu powszechnego i emerytury wojskowej. W ocenie odwołującego, mimo zaistnienia zbiegu prawa do świadczeń, mając na uwadze pogląd prawny wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z 24 stycznia 2019 r. należy uznać, że organ rentowy nie miał racji odmawiając mu wypłaty świadczenia emerytalnego z systemu powszechnego. Wyjaśnił przy tym, że jako żołnierz zawodowy pełnił służbę w Wojsku Polskim w okresie od 15 września 1969 r. do 30 września 1998 r., to jest przez 29 lat i 16 dni. Decyzją z 22 października 1998 r. przyznano mu prawo do emerytury wojskowej, której podstawą obliczenia były wyłącznie okresy służby wojskowej, w wyniku czego osiągnął maksymalną emeryturę w wysokości 75% podstawy wymiaru. Po zakończeniu służby wojskowej i przejściu na emeryturę, odwołujący był zatrudniony w różnych podmiotach gospodarczych do września 2010 r. Na podstawie skarżonej decyzji organ rentowy przyznał mu emeryturę powszechną, jednak zawiesił jej wypłatę z uwagi na zbieg z emeryturą wojskową. W ocenie odwołującego mając na względzie cytowane w odwołaniu poglądy orzecznictwa oraz przedstawiony stan faktyczny, jego wniosek jest w pełni uzasadniony (odwołanie k. 3-23 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 4 września 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o jego oddalenie. Uzasadniając stanowisko organ rentowy wyjaśnił, że na mocy skarżonej decyzji przyznał wnioskodawcy emeryturę w oparciu o art. 26 ustawy emerytalnej, przy czym wypłata świadczenia została zawieszona, ponieważ ubezpieczony pobiera emeryturę z Wojskowego Biura Emerytalnego. Odnosząc się do argumentacji odwołującego organ rentowy powołał się na treść art. 2 ust. 1 pkt 1 i art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej wskazując, że z uwagi na przytoczone przepisy oraz fakt, że odwołujący rozpoczął wojskową służbę zawodową przed 1 stycznia 1999 r. nie jest możliwe wypłacanie obu świadczeń – łączenia emerytury powszechnej z emeryturą wojskową (odpowiedź na odwołanie k. 24-25 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący M. C. posiada prawo do emerytury wojskowej od 1 października 1998 r., przyznane na mocy decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego z 22 października 1998 r. znak: (...) oraz na podstawie ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Do ustalenia prawa do emerytury wojskowej oraz wysokości świadczenia uwzględniono okres 29 lat wysługi wojskowej od 15 września 1969 r. do 30 września 1998 r. Na dzień przyznania odwołującemu emerytury jej wymiar procentowy wynosił 76,40%, przy zachowaniu zasady nie przekraczania podstawy wymiaru 75% (decyzja Dyrektora WBE ws. przyznania emerytury z 22.10.1998 r. k. 20-22 a.s.; pismo WBE z 29.03.2021 r. k. 14 a.r.).

Po przejściu na emeryturę wojskową M. C. był zatrudniony:

- w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L. w okresie od 17 października 1998 r. do 30 listopada 1999 r. na stanowisku doradcy, w pełnym wymiarze czasu pracy;
- w Centrum (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w okresie od 1 czerwca 2001 r. na stanowisku doradcy ds. OC, w wymiarze 1/2 etatu;
- w (...) okresie od 8 kwietnia 2002 r. do 31 lipca 2006 r. na stanowiskach kolejno kierownika działu, p.o. zastępcy i zastępcy dyrektora biura w Centralnym Zarządzie (...) w W., zastępcy dyrektora biura i zastępcy dyrektora departamentu w Dyrekcji Generalnej (...) w W. oraz zastępcy dyrektora centrum w (...), każdorazowo w pełnym wymiarze czasu pracy;
- w Centrum (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w okresie od 11 marca 2005 r. do 30 listopada 2006 r. na stanowisku pełnomocnika zarządu ds. ochrony informacji, w wymiarze 1/4 etatu,
- w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na stanowisku pełnomocnika zarządu ds. ochrony informacji w okresie od 11 marca 2005 r. do 31 lipca 2010 r. (1/3 etatu) i od 1 sierpnia 2010 r. do 30 września 2010 r. (2/3 etatu).

Powyższe okresy zatrudnienia odwołującego nie były uwzględniane przy obliczeniu emerytury wojskowej (umowy o pracę k. 6 a.r., zmiana warunków umowy k. 7 a.r., świadectwa pracy k. 5 a.r., k. 8-10 a.r.; decyzja Dyrektora WBE ws. przyznania emerytury z 22.10.1998 r. k. 20-22 a.s.; pismo WBE z 29.03.2021 r. k. 14 a.r.).

18 marca 2021 r. M. C. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych

II Oddział w W. wniosek o emeryturę. Po rozpoznaniu powyższego wniosku ZUS

II Oddział w W. wydał 12 kwietnia 2021 r. decyzję znak: (...) na podstawie której przyznał odwołującemu emeryturę od 1 marca 2021 r. Wysokość emerytury została obliczona na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej i wyniosła 2.082,46 zł. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę świadczenia z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia, wskazując, że może być wypłacane tylko jedno – wyższe lub wybrane przez odwołującego (wniosek o emeryturę z załącznikami k. 1-10 a.r.; decyzja ZUS z 12.04.2021 r. k. 16-17 a.r.).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dowodów

z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy i aktach rentowych, z wymienieniem kart poszczególnych akt. Dowody te nie budziły zastrzeżeń i zostały uznane przez sąd w całości za wiarygodne. Stan faktyczny był przy tym bezsporny, spór koncentrował się natomiast

na interpretacji przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył kwestii zawieszenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznanej M. C. emerytury z uwagi na zbieg

z przysługującym mu prawem do emerytury wojskowej.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 291 – dalej jako ustawa emerytalna) świadczenia na warunkach i w wysokości określonych w ustawie przysługują również żołnierzom zawodowym oraz funkcjonariuszom Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej, jeżeli nie spełniają oni warunków do nabycia prawa lub utracili prawo do świadczeń określonych w przepisach

o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób, oraz członkom rodzin pozostałym po tych osobach.

Zgodnie z art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem

art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem

do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r.

o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a lub art. 15d lub art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że odwołujący się M. C. ma przyznane prawo do emerytury wojskowej od dnia 1 października 1998 r., a jednocześnie – z uwagi

na podjęcie zatrudnienia po przejściu na emeryturę wojskową – nabył prawo do emerytury

z systemu powszechnego. Na mocy skarżonej decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał odwołującemu się prawo do emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej, przy czym powołując się na treść ww. przepisów oraz wymienione okoliczności dokonał zawieszenia wypłaty świadczenia z uwagi na pobieranie przez odwołującego emerytury wojskowej, a więc zbieg świadczeń przy możliwości pobierania tylko jednego

z nich. Sąd miał przy tym na względzie, że odwołujący nie kwestionował przy tym ani wysokości emerytury, ani też sumy okresów składkowych i nieskładkowych przyjętych przez organ rentowy. Stanowisko odwołującego skupiło się natomiast na zakwestionowaniu decyzji organu rentowego w części dotyczącej zawieszenia wypłaty emerytury.

Mając na uwadze powyższe sąd zważył, że stanowisko organu rentowego jest zbieżne z zasadami wynikającymi z treści ww. przepisów ustawy o emeryturach i rentach

z FUS, zgodnie z którymi w przypadku osób uprawnionych do emerytury z ubezpieczenia społecznego w zbiegu z prawem do świadczeń przewidzianych odrębnych w przepisach dotyczących zaopatrzenia emerytalnego tzw. służb mundurowych wymienionych w art. 95 ust. 2 tej ustawy wypłaca się wyłącznie jedno z tych świadczeń. Stanowisko to jest wyrażone wprost zarówno w treści ust. 1 powołanego wyżej przepisu, jak i ugruntowane w orzecznictwie.

Nie ma zatem wątpliwości, że z treści art. 95 ust. 1 i ust. 2 u.e.r.f.u.s. wynika zasada prawa ubezpieczeniowego, zakładająca prawo do pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w sytuacji tzw. zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w tej ustawie, jak również w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie emerytalnej z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym, między innymi żołnierzy zawodowych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012 r., II UK 237/1; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 13 lipca 2016 r., III AUa 1254/15). Również możliwość nabycia obu rodzajów tych świadczeń, tj. przewidzianych dla odrębnych systemów zabezpieczeń społecznych, nie jest równoznaczna z możliwością ich wspólnej wypłaty (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego

w Krakowie z dnia 8 lipca 2014 r., III AUa 1542/13). Co do zasady więc w razie zbiegu uprawnień do emerytury z dwóch różnych systemów przysługuje tylko jedno świadczenie
– wyższe lub wybrane przez zainteresowanego.

W orzecznictwie pojawia się jednak możliwość stosowania wyjątków od powyższej zasady. W wyroku z dnia 24 stycznia 2019 r. (I UK 426/17), wydanym w stanie faktycznym i prawnym zbliżonym do okoliczności i istoty sprawy niniejszej, Sąd Najwyższy analizował sytuację żołnierzy zawodowych powołanych do służby wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. oraz tych, którzy podjęli służbę po dniu 1 stycznia 1999 r., zgodnie z rozróżnieniem dokonany przez ustawodawcę na tle przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, w kontekście ich uprawnień emerytalnych oraz przez pryzmat zachowania konstytucyjnej zasady równości wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

W wywodach poczynionych w powyższym wyroku Sąd Najwyższy zauważył, że nie wszyscy żołnierze, którzy pozostawali w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., mogą faktycznie zrealizować uprawnienie do wykorzystania „cywilnej” wysługi emerytalnej. Wystarczy bowiem odpowiednio długa służba i wzrosty emerytury z tytułu szczególnych właściwości służby (art. 15 ust. 2 i 3) lub z tytułu inwalidztwa wojskowego (art. 15 ust. 4), aby – przy spłaszczeniu podstawy wymiaru emerytury wojskowej do maksymalnie 75% (art. 18 ust. 1) – „cywilne” okresy ubezpieczenia w żaden sposób nie zwiększały świadczenia. W takim przypadku emeryt wojskowy, niezależnie od swojej woli, nie ma prawnej możliwości skonsumowania żadnego „cywilnego” okresu ubezpieczenia w wojskowej emeryturze. Podobnie rzecz się ma w przypadku tego rodzaju okresów poprzedzających służbę, krótszych niż rok (art. 15 ust. 1 pkt 2-4).

W opisanych uwarunkowaniach emeryt wojskowy pozostaje w sytuacji identycznej jak żołnierz, który rozpoczął służbę po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r. – jego emerytura jest obliczana wyłącznie w oparciu o wojskowy staż emerytalny. Z konstytucyjnej zasady równości wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP – jak wskazywał dalej Sąd Najwyższy – wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie określonej klasy (kategorii). Wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez różnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących. Zasada równości zakłada jednocześnie różne traktowanie podmiotów różnych, tj. podmiotów, które nie posiadają wspólnej cechy istotnej. Równość wobec prawa to także zasadność wyboru takiego, a nie innego kryterium różnicowania, które jednakże musi pozostawać w racjonalnym związku z celem i treścią danej regulacji, wagą interesu, któremu różnicowanie ma służyć i w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostają naruszone w wyniku wprowadzonego różnicowania oraz

z innymi wartościami, zasadami, czy normami konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych. Kryterium, które niewątpliwie zadecydowało

o uprzywilejowaniu (pobieraniem dwóch świadczeń) żołnierzy, którzy zostali powołani do służby po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r., to brak możliwości uwzględniania w wojskowej emeryturze jakiegokolwiek okresu „cywilnego” stażu emerytalnego. Kryterium to jednocześnie określa krąg podmiotów charakteryzujących się tą samą istotną cechą relewantną. Do tej grupy należą emeryci wojskowi, których wypracowane okresy składkowe

i nieskładkowe nie miały żadnego wpływu na wysokość emerytury wojskowej, do nich zaś należą wszyscy żołnierze, którzy zostali powołani do służby po raz pierwszy po dniu

1 stycznia 1999 r. oraz niektórzy żołnierze, którzy pozostawali w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r. W konkluzji powyższego wyводу Sąd Najwyższy uznał za właściwy kierunek wykładni art. 95 ust.

1 i 2 ustawy emerytalnej, z którego wynika, że użyte

w ust. 2 tego artykułu sformułowanie „emerytura (...) obliczona według zasad określonych

w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych” oznacza odwołanie się do zasad obliczenia emerytury wojskowej określonych w tych przepisach, a więc z uwzględnieniem wyłącznie służby wojskowej, co z kolei uzasadnia prawo do pobierania dwóch emerytur „wypracowanych” niezależnie od siebie. Zatem o wyjątku od zasady pobierania jednego świadczenia nie decyduje data przyjęcia do służby, ale brak

możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu „cywilnego” stażu emerytalnego. Jednocześnie Sąd Najwyższy wskazał przy tym, że wspomniany wyżej „brak możliwości” nie występuje wtedy, gdy emeryt wojskowy nie decyduje się na złożenie wniosku o doliczenie po zwolnieniu ze służby wojskowej okresów składkowych i nieskładkowych, choć mogą one zwiększyć podstawę wymiaru emerytury do 75%. Wspólnym bowiem mianownikiem uzasadniającym prawo do dwóch świadczeń są uwarunkowania wynikające z przepisów prawa niepozwalające na wykorzystanie stażu „cywilnego” w emeryturze wojskowej, a nie wybór emeryta wojskowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2019 r., I UK 426/17, LEX nr 2610283).

Sąd podziela powyższe stanowisko w całości jako znajdujące aprobatę w orzecznictwie sądów powszechnych (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 23 stycznia 2020 r., III AUa 333/19; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 26 lipca 2019 r., III AUa 1045/18; wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z 28 listopada 2019 r., VIII U 1901/19; wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 17 września 2019 r., IV U 498/19). Zważyć należy, że przyjęta przez Sąd Najwyższy interpretacja art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej w zakresie sformułowania „emerytura (...) obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych” ma zastosowanie w niniejszej sprawie. Okoliczności faktyczne i prawne sprawy, w której orzekł Sąd Najwyższy, oraz sprawy niniejszej, są niemal tożsame. W sprawie tej skarżący nabył uprawnienia do emerytury wojskowej po 23 latach służby, następnie złożył wniosek o doliczenie do wysługi emerytalnej stażu pracy podjętej po przejściu na emeryturę wojskową, w wyniku czego przysługująca mu emerytura osiągnęła maksymalną wartość 75% podstawy wymiaru. Jednocześnie organ rentowy odmówił mu wypłaty emerytury przyznanej z systemu powszechnego z uwagi na zbieg świadczeń. Podobna sytuacja miała miejsce w sprawie niniejszej, przy czym podstawa wymiaru odwołującego na dzień przyznania mu emerytury wojskowej, z uwagi na 29-letni okres wysługi osiągnął wartość 76,40% podstawy wymiaru i został ostatecznie zredukowany do 75% tejże podstawy. Niewątpliwie zatem odwołujący osiągnął maksymalną wartość wojskowego świadczenia emerytalnego wynoszącą 75% podstawy wymiaru, a zatem jedynie w oparciu o zasady obliczania tej emerytury określone w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i wynikające z niej ograniczenia nie ma możliwości podwyższenia tego świadczenia, mimo „wypracowania” przez odwołującego dodatkowego okresu składkowego. W sytuacji niniejszej sprawy okres ten miał jednak charakter „ponadwymiarowy” w tym sensie, że z uwagi na osiągnięcie przez odwołującego maksymalnej podstawy wymiaru emerytury wojskowej przewidzianej przepisami ww. ustawy pozostała część „cywilnego” stażu emerytalnego nie mogła zostać uwzględniona w algorytmie obliczania emerytury wojskowej.

Na tle powyższych okoliczności oraz w świetle prezentowanej wyżej interpretacji art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej sąd uznał za dopuszczalne pobieranie przez odwołującego równolegle dwóch świadczeń – zarówno emerytury wojskowej, jak i emerytury powszechnej. Z uwagi na powyższe sąd uwzględnił odwołanie M. C. i uznając je za zasadne na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, że wypłata przysługującej odwołującemu emerytury nie ulega zawieszeniu.